

Chiều Siêu Thị

“Người đàn bà mặc quần đen” mặt tái ngắt, cắt không ra máu. Đứng trước quầy trả tiền, chị nghe rõ tiếng người đàn ông Mỹ từ đâu bước tới nói nhỏ vào tai thu ngân viên: “Người đàn bà Á đông mặc quần đen”.

Sau khi anh ta bỏ nhỏ như thế thì người tính tiền đưa mắt kín đáo nhìn chị, rồi ném cái nhìn qua phía lò thịt bò chị vừa sắp lên mặt quầy. Bỗng dưng, chị có cảm tưởng bao nhiêu con mắt chung quanh đều đổ dồn lên mặt chị. Mắt hoa lên, chị không trông thấy gì nữa hết, và ngã khuỵu xuống, bất tỉnh. Một phụ nữ da đen đến dìu chị ra khỏi quầy hàng, vì đang tới phiên người khác. Người ta đẩy chiếc xe đựng đầy thực phẩm chỉ đã mua vào một góc cạnh đó, trong khi chờ đợi chị tỉnh.

Tôi mới vào chợ chưa mua bán gì, nhưng đã đến đứng gần đó, gần chỗ có những tấm yết thị, quảng cáo vật, để tìm một bà giữ trẻ hộ người hàng xóm. Thấy chuyện lạ, tôi hỏi nhỏ người thu ngân: “Chuyện gì xảy ra cho bà ấy vậy?” Thu ngân viên, một thanh niên da trắng có bộ râu quai nón và cái miệng rất tếu, trả lời tôi nho nhỏ: “Bà ấy đòi giá tiền dán trên mỗi gói thịt bằng những giá tiền rẻ hơn, lột từ những gói khác, và đã bị trông thấy”. Trời ơi, thảo nào chị ta ngắt xiu! Tội nghiệp chưa!

Tôi nhìn qua phía tội nhân, đang được người ta đỡ lấy cái đầu cho tựa vào tường. Mắt nhắm nghiền trong trạng thái hôn mê, môi má nhợt nhạt, và cái quần tây màu đen, bỗng dưng, lần đầu tiên, cho tôi cái cảm tưởng nghèo nàn, ảm đạm làm sao! Người đàn bà nhỏ thó da vàng. Đó là một người Việt Nam, tôi dám chắc như vậy. Tôi cảm thấy nhột nhột ở đầu mũi, và có cảm tưởng tất cả mọi người chung quanh đều đang nhìn vào tôi: tôi, một người đàn bà Việt Nam như người ấy; tôi, một người đàn bà Việt Nam cũng đang mặc quần tây màu đen như người ấy, cái màu đen nhả nhặn khiêm tốn mà đã từng được một người ngoại quốc nào đó ca ngợi trong tác phẩm của ông ta như là biểu tượng cho sự cao quý của người Việt Nam! Những người đàn bà đi chợ khác, hôm nay, ở siêu thị này, không ai mặc quần đen. Hoặc mặc màu xanh, màu hồng, màu vàng, và cả màu đỏ nữa! Tôi đứng chết trân ra đó, và lần đầu tiên, cảm thấy tất cả sự tối tăm nghèo nàn của cái màu đen ít được ưa dùng ở xứ này.

“Người đàn bà Á Đông mặc quần đen” đã ăn cắp. Shoplifting, tội nặng lắm, chứ không phải chuyện chơi. Ăn cắp của tư bản còn nặng tội hơn ăn cắp của công, và phải bị trừng phạt đến nơi đến chốn cho cách đến già. Tôi đã từng chứng kiến ở đây, hơn ba lần, những vụ công tay kẻ cắp vật thật khủng khiếp: bỗng dưng, nghe tiếng còi xe cảnh sát rú lên ghê rợn, rồi xe xích đổ ngay trước tiệm, cảnh sát viên cao lớn nghênh ngang, sắc phục oai vệ tiến thẳng đến kẻ gian vừa bước ra khỏi cánh cửa tự động, và không ngờ mình đã bị phát giác. Lén giấu một vật gì đó, bước ra khỏi cánh cửa out là tưởng thoát rồi! Ai ngờ “thiên lôi” ập đến, chiếc còng sắt dày cộm khóa lấy hai tay, và hai hàng nước mắt tủi nhục tuôn rạ. Tôi đã thấy ở đây, lần thứ nhất, một người Tây phương mặc áo linh mục bị công tay vì tội ăn cắp, ăn cắp vật thôi! Ông Cha giữ được vẻ mặt bình thân khi quyền sách dày có gáy mạ vàng được lôi từ trong cặp ra. Ông giải thích:

“Tôi mua quyển sách này cùng với nhiều đồ vật khác. Tôi trả tiền tất cả, nhưng quyển sách này.. Không hiểu vì sao.. Ôi, tôi cũng không hiểu vì sao.. tôi lại quên, và theo thói quen thường nhật, tôi đã tự động cho nó vào cặp! Ôi Thiên Chúa! Đền một kẻ khờ khạo nhất cũng hiểu được rằng đây là sự sơ ý.”

Nhân viên công lực cười cười:

“Xin cha thông cảm. Mọi người đều bình đẳng trước Pháp luật. Mặc dầu tin lời Cha nói, chúng tôi vẫn phải thi hành luật như thường.”

Linh mục bị công tay trước sự quan chiêm của các bà nội trợ đa cảm đứng nhìn theo, ứa nước mắt. “Oh, my god! Oh my God!”

Lần khác là một chị da đen. Chị to lớn nặng nề lại trang phục diêm dúa, khoác khăn “san” màu hồng, như vừa đi dự tiệc về. Cảnh sát ập đến, ngay khi chị vừa mở xe hơi leo vào một chân rồi. Chị này đánh đá lắm, cong cặp môi dày nửa inch lên:

“Ồ hay! Tôi ở ngoài tiệm, ông có quyền gì bắt tôi?”

“Chúng tôi đã được báo là bà lấy một cái máy mimi-cassette cho vào tay áo rộng rồi đi ra không trả tiền. Thôi, đưa tay đây!”

Người ta vứt tấm khăn “san” xuống đất, thò tay vào cánh tay áo rộng có khuy bấm ở cổ tay, lôi ra một máy thu âm nhỏ xíu bằng bàn tay.

”Ồ hay! Cái này của tôi từ nhà mang theo. Chứng cứ gì?”

”Chị từ nhà mang theo, làm sao tôi biết nó nằm đây?”

Ấy vậy mà chị da đen tưởng là bản lãnh lắm òa ra khóc. Mấy đứa con nhỏ đầu quần tít thao láo những cặp mắt sáng rực nhìn “kẻ độc ác” đang còng cái vòng sắt ghê gớm nối liền hai cổ tay mẹ chúng. Thôi, đành nào thì mẹ cũng phải nằm ấp vài tháng, với bản án lưu xú muôn đời trong hồ sơ cá nhân, vào tù chơi rồi lại ra thôi, nhưng từ nay thế là thân bại danh liệt với bà con bạn bè. Chị bật lên những tiếng khóc tức tưởi làm rung chuyển bộ ngực vĩ đại. Rồi thì chị lên xe cảnh sát, xe rú lên từng hồi ghê rợn để làm khiếp đảm nhân tâm. Mấy đứa nhỏ tội nghiệp nuốt hận leo lên xe theo lệnh anh cả chúng, một ỏ cậu” lòng không với cặp giò dài lêu khêu..

Rồi thì còn mấy vụ nữa mà tôi đã chứng kiến, đến nay còn vang dội trong đầu óc cái tiếng còi ma quái mỗi khi tôi đi ngang siêu thị thấy tấm bảng: “Everyone pays dearly for shoplifting.”

Ông cha Mỹ và bà da đen đối với tôi là những người ngoài. Nhưng còn “người ăn cắp” hôm nay, một phụ nữ Việt nam da vàng, nhỏ thó, tóc đen, và mặc quần tây đen như tội. Những người Á đông trong siêu thị này, hôm nay, cũng không ai mặc quần màu đen. Thường là họ ưa màu sắc tươi sáng: một bà cụ Tàu mặc bộ áo quần gấm màu tím, một cô Hời quốc mặc áo dài tương tự áo Việt Nam, màu xanh nước biển và quần cũng đồng màu.

Người đàn bà dần dần tỉnh lại, mở mắt lơ lảo nhìn chung quanh, đáng điều an phận. Lo lắng, tôi hỏi người tính tiền:

“Bây giờ tính sao với bà tả?”

”Bà đừng lo” Anh ta nhìn tôi một cách thông cảm. Là khách hàng thường trực của Giant Food, tôi biết anh ta là một sinh viên Y Khoa năm thứ hai, ngoài giờ học đi làm bán thời gian ở tiệm này.

Các thực phẩm chị đã mua vẫn còn nguyên trên xe lăn, nổi bật là lô thịt bò, nhiều đến mười tảng. Gọi là tảng vì đây là loài bíp-tết dày, không chiên theo lối quick-fried hoặc là beef-steak thường, mà phải chiên theo lối chateaubriand, nghĩa là dùng chảo sâu cho dầu ngập mà chiên, để cháy bên ngoài mà thịt bên trong vẫn hồng đào.

Tôi nhìn người đồng hương, ái ngại Trạc tứ tuần, nhưng chị không trang điểm, nên trông già trước tuổi. Giờ đây thì tiêu tụy, xác xơ: chị đã biết bị phát giác với lô thịt bò. Gian lận sao đây. Tôi vẫn đứng cạnh quầy tính tiền, chăm chú theo dõi nội vụ. Sao mà anh bạn trẻ lại dám hứa “Bà đừng lo” Tôi tin cậy lời anh ta, đã thường tỏ ra rất đàng hoàng. Liên đó, anh ta nói với chị đồng hương của tôi:

”Người ta ở trên lầu nhìn vào máy thu hình ở trên đó đã thấy bà gỡ giá tiền từ loại hai, ba đồng tráo qua loại bảy tám đồng. Nhưng người ta quyết định lơ cho bà lần đầu, vì có lẽ bà mới tới nước này nên chưa biết sự nghiêm trọng của shoplifting. Bà có hiểu lời tôi nói không?”

Thiếu phụ gật đầu, mí mắt rung động, ngỡ ngàng. Tôi đoán chị không hiểu được hết, nhưng đã đoán được. Người tính tiền nói tiếp:

”Bây giờ người ta lấy lô thịt bò này ra cân lại và dán giá tiền thật của nó vào. Bà trả tiền y như vậy là xong.”

Mọi sự xảy ra nhanh chóng và bình thường, đến nỗi ngoài đương sự, anh ta và tôi, không một ai chung quanh biết chuyện gì đã xảy ra. Ban Giám Đốc thì hẳn là biết. Trong kho hàng thịt, người cân thịt và dán nhãn hiệu tiền khác lên chắc cũng biết có đứa gian lận ở ngoài này.

Người ta mang thịt trở ra, và người đàn bà đã hoàn hồn mở ví, trả tiền như mọi người, chỉ khác là khuôn mặt chị cúi xuống, đôi vai hãy còn rung lên dưới lớp áo len màu nâu nhạt.

Thôi thế là tai qua nạn khỏi. Tôi mừng cho chị, mà cũng mừng cho tội. Nhưng tôi sẽ không thăm hỏi gì chị lúc này đâu, cũng như không xin địa chỉ và số phone của chị, như tôi đã làm từ 9, 10 năm qua ở đây. Chị về nhé, và đừng tưởng rằng ở đây, khi ta vào một siêu thị hay tiệm hàng gì khác, rộng mênh mông với muôn ngàn thứ hấp dẫn bày bán mà không có người trông coi bên cạnh, thì ta có thể lấy món này món kia mà không ai biết cả. Người ta nhìn chị từ trên lầu cao ở trong một chiếc máy, và trông thấy hết đáng điều bộ tịch của chị đấy.

Hết tò mò rồi, tôi mới nhả nha đẩy chiếc xe đi vào hàng cá thịt là món phải mua trước rồi mới kiếm rau cải thích hợp mua sau. Lựa được tảng thịt sườn ngon, tôi bấm chuông. Anh chàng hàng thịt lộ mặt ra nhận lấy nó, mang vào để chặt thành từng miếng vuông nhỏ theo lời yêu cầu của tôi. Anh ta quay lưng đi về phía bàn chặt thịt ở phía trong, khuất sau lớp kính mờ đục. Tôi đứng chọn thứ khác trong khi chờ đợi. Hôm nay có những hộp bao tử heo, tục gọi là tù-hủ, mới bày ra, trông cũng ngon mắt. Món này luộc mềm ăn với rau sống, rau thơm, ngò, diếp cá, dưa leo, chấm với mắm ruốc chung tôi ớt cay xè thì ngon tuyệt. Chiều nay tôi đi chợ là để mua sắm các thứ cho mâm cỗ cúng ngày mai. Chẳng là ngày mai nhà tôi có mời thầy đến

cúng, cúng trời đất quỷ thần, và ăn mừng tân gia Căn nhà chúng tôi mới mua cũng chỉ vừa xinh xắn, nhưng có vườn nhỏ với đủ thứ rau gia vị như vừa kể trên, nên bà cụ nhà tôi lấy làm vừa ý lắm. Cũng theo ý cụ, chúng tôi đã mời thầy xem ngày để làm lễ ra mắt nơi định cư mới này với “chư vị trong đất trong đai” “Có như thế thì mới ăn nên làm ra, con ạ.” Cụ bảo thế, và chúng tôi cũng không thấy có gì trở ngại để làm vui lòng mẹ. Rồi thì chúng tôi cũng lấy đó làm nhân tiện mời bạn bè đến họp mặt chung vui

Trong số bạn bè sẽ đến ngày mai có chị Quý, một người bạn thuở học trò của tôi, tuần trước đã có đến thăm nhà mới này, cùng với cậu em vừa từ trại tị nạn được vào nước Mỹ. Khi nghe tôi ngỏ lời mời đến dự buổi cúng mừng nhà mới, “cái bà lẩm mồm này” đã nhíu mũi chế nhạo:

”Ôi giỏi! Đã qua tới Mỹ mà còn bày đặt cúng với vái!”

”Ừa, đã cúng thì ở đâu cũng cúng, đã không cúng thì ở đâu cũng không cúng. Ở Mỹ mà còn cúngõ là cái nghĩa lý gì? Cúng là cúng. Cũng chẳng biết tại sao mà cúng. Bày đặt? Mọi sự ở trên đời đều là bày đặt cả, bà lẩm mồm ơi!”

Cậu em trai lập tức có phản ứng:

”Em xin phản đối hai chị. Đặc biệt là chị Quý nhà em. Đừng đi quá xa trong sự đàm luận này Chị cần nhớ: cúng là một thái độ của người quốc gia Thế là đủ. Nhân danh một kẻ đã suýt bỏ thân ngoài biển cả mới đến được bến bờ Tự Do, và được vinh danh là dân tỵ nạn cộng sản đui-vật-vô-thần, em rất hoan nghênh sự cúng vái trời đất quỷ thần của chị đó, chị Nguyên!”

Bà chị trở mặt nhìn cậu em mười năm xa cách:

”Trời đất ơi! Tôi đâu có ngờ ở thằng Cu Út nhà tôiõ bây giờ ăn nói hay ho thế này, chính trị quá trời thế này..”

Tôi vừa đứng chọn thức ăn giữa la liệt những gà bò heo cừu tôm cá làm sẵn gói thật đẹp, thật sạch dưới những lớp ny lông trong suốt, trong đầu vừa luẩn quẩn với những chuyện vui vui như vậy, thì bỗng một bàn tay đàn ông thò tới cầm lấy một vĩ thịt bò gần tay tôi Bàn tay sần sùi một cách lạ, và da vàng, Á đông. Theo thói quen, tôi ngừng lên nhìn ông ta để chào hỏi :

”Ông là người Việt Nam ạ?”

Bàn tay bỗng run lên lẩy bẩy, và người đàn bà ông tóc hoa râm không giấu nổi vẻ hoảng hốt chạy khắp khuôn mặt khắc khổ của ông ta Một sự thất kinh hoảng sợ đến tột cùng, đầu chỉ là thoáng qua Người ấy thụt lùi, rút bàn tay lại, và không nói gì cả. Tôi đang phân vân chưa biết xử trí ra sao thì người ấy đã gượng cười, khệ nghiêng đầu chào tôi rồi quay đi tới chỗ chiếc xe thực phẩm của mình, nung hai cánh tay vào nó mà đẩy đi Ông ấy đi vội vàng như không muốn bị tôi nhận diện. Tôi nhìn theo Người đàn ông, trong bộ âu phục màu da bò cắt thật khéo, có lẽ đã mang theo được từ khi rời Việt Nam, chứng tỏ xưa kia ông ta đã thuộc thành phần khá giả.

Tôi nhìn theo Người đàn ông phải tựa vào thành chiếc xe thực phẩm mới bước vững. Hình như chân ông cũng hơi run. Ô! người đàn ông này tôi đã gặp ở đâu một lần rồi.. Tôi sẽ cố nhớ lại

Anh hàng thịt da đen vui tính đã xuất hiện trở lại với gói thịt sườn chặt thành miếng vuông rồi Quen tôi quá nên anh lại hỏi thêm:

”Hôm nay bà không hỏi mua món oxtail à? Nấu nướng ra làm sao với cái món đuôi bò ấy”

Tôi lại đẩy xe trở ra phía hàng rau quả, để mua thêm dăm bảy thứ chẳng đáng gì như cà chua, cà rốt, hành tây; những món thực sự cần dùng hằng ngày cũng như riêng hôm nay - cho mâm cỗ cúng nhà mới - thì tôi đã phải mua ở chợ Việt nam rồi: rau thơm, rau húng, rau diếp cá, rau ngò, rau thì là, măng khô, măng tươi, chả lụa, chả cá, bào ngư, vi cá, bóng heo, miến tàu, nấm đông cô, bánh tráng để gói chả giò... Thức ăn cần thiết cho người Việt Nam và Á đông nói riêng quả thực rất thiếu ở các chợ Mỹ. Tôi đang chọn vài quả chanh, thì một bà bên cạnh hỏi tôi, bằng tiếng Anh:

”Bà có biết quế ở đây số mấy không?”

”À quế à, để tôi nhớ xem nào, quế nằm ở số 8, bà ạ. Ở chỗ muối đường tiêu ớt đó.”

Bà ta đưa tay vỗ nhẹ lên trán: “Oh là là là là”

”Bà là người Pháp?”

”Và bà cũng nói tiếng Pháp? Bà từ đâu tới đây?”

”Tôi là người Việt Nam.”

Bà đứng ngay lại, nhận diện tôi với vẻ thích thú, có thể nói là từ đầu đến chân, nhưng một cách thật kín đáo, rồi đề nghị:

“Ta hãy nói chuyện ở đây một lát. Bà là người Việt Nam, một quốc gia bây giờ đã thực sự nổi tiếng khắp thế giới Tôi gần đây hay đọc sách nói về Việt Nam, về những thuyền nhân, về những cải tạo, nhưng chưa bao giờ đã thực sự gặp một người Việt Nam bằng xương bằng thịt. Tôi không nghĩ một người Việt Nam là

như bà.”

”Như tôi Nghĩa là sao, thưa bà?”

”Đó là cảm tưởng đầu tiên của tôi Có lẽ vì tôi không nghĩ rằng một người Việt Nam mới tới Mỹ lại biết nói tiếng Pháp. Nói tiếng Pháp, đó là điều tuyệt diệu, đối với tôi”

Tôi đến đây chín năm rồi, chứ không phải là mới tới Còn... người Việt Nam lớp tuổi của tôi thì rành tiếng Pháp hơn là tiếng Anh. Trong những người rành đó thì tôi là người tệ nhất.”

”Thật vậy sao Tại sao người Việt Nam lại có dịp biết tiếng Pháp?”

”Chắc bà định nhìn người Việt Nam chúng tôi nghèo nàn lắm về của cải cũng như về tinh thần, kiến thức? Không đến nỗi thế đâu Dân tộc chúng tôi đã từng có một nền văn minh đáng kể, đã từng tiếp xúc sâu đậm với nhiều nền văn minh văn hóa lớn trên thế giới: Trung Hoa, Pháp, Nhật, Mỹ, và cả Nga Sô nữa, hiện nay ở bên nhà... Còn bây giờ thì tản mác khắp năm châu, chúng tôi may mắn được tiếp xúc nhiều, học hỏi nhiều Nhưng hiện nay, quê hương tôi đang là một nước bất hạnh, bất hạnh, bất hạnh...”

”Quê hương tôi cũng là một quốc gia bất hạnh. Tôi là người Do Thái, hiện đang dạy Pháp văn tại đại học G...”

Lòng đang vui vẻ, tôi không ngần ngại nói cho bà biết hôm nay tôi đi chợ mua thức ăn để làm mâm cỗ cúng mừng nhà mới của tôi Bà tỏ ra rất hiểu ý nghĩa của sự cúng vái này: “Tuần trước tôi cũng vừa đi dự tiệc cúng tân gia tại nhà giáo sư Wong, người Trung Hoa” Bà nói thế, rồi một cách trân trọng, bà nói thêm quê hương tôi sớm thoát khỏi màn đêm u tối, hưởng hạnh phúc dưới ánh mặt trời.. Sau khi trao đổi tên tuổi và số điện thoại, chúng tôi từ biệt nhau bằng hai tiếng “au revoir” đầy thông cảm.

Tôi nhìn đồng hồ thì thấy đã bốn giờ chiều Chưa bao giờ một buổi đi chợ lại kéo dài như hôm nay Nôn nả, tôi quơ vớ vàng mấy thứ còn thiếu, đến quầy trả tiền, rồi đẩy xe đi qua cái cửa tự động ra ngoài Gió mát lạnh thật dễ chịu Năm nay trời không ngập tuyết cho đến hết mùa đông, sang mùa xuân. Tự nhiên, tôi cảm thấy hân hoan phơi phới trong lòng. cuộc đời vẫn có thể đẹp lắm, chứ sao không?

Nhưng, tôi lại trông thấy người đàn ông hồi nãy hình như ông đang đợi ai Liên khi đó, cụ Phùng cũng vừa đỗ xe bước xuống sắp vào chợ. Cụ Phùng tóc bạc phơ là người nổi tiếng biết nhiều chuyện bí mật. Không cảm nén được tò mò, tôi tiến tới hỏi nhỏ:

”Thưa, cụ có biết người đàn ông đó là ai không?”

”Đó là ông X.YZ... Cụ trả lời không suy nghĩ. Một người từ ngày qua đây vẫn chủ trương sống biệt lập kín đáo riêng rẽ. Ông là một nhân vật bị tình nghi dính dáng đến vụ bắn chết Tổng thống Diệm và ông Ngô đình Nhu năm xưa Người ta nói rằng bàn tay ông lúc nào cũng run lên...”

Nhìn về phía người đàn ông, cụ lại nói nhỏ vào tai tôi:

”Nhưng, ông ấy bị ngờ oan! Oan khiên! Trải qua cuộc chiến tranh dài, nhiều người Việt Nam bị ngờ oan!”

Tôi không biết lời cụ Phùng nói hôm nay đúng được mấy phần trăm, hay là hoàn toàn sai, vì cụ tuy biết nhiều chuyện, cũng đã tới tuổi lần. Nhưng tôi đã thấy tận mắt bàn tay ấy Bàn tay run bần bật, và một cái rùng mình chạy khắp cơ thể một người Việt Nam, chiều nay, trong siêu thị này..

Gió mát lạnh thật dễ chịu Nước Mỹ thật thanh bình. Một buổi chiều đi chợ đầy ý nghĩa, nhiều biến cố cảm động. Nhưng cái bàn tay run lẩy bẩy rồi sẽ ám ảnh tôi suốt đêm nay, cùng với hình ảnh người đàn bà tội nghiệp đã ăn cắp. À, mà người đàn bà tôi đã gặp trong siêu thị chiều nay, cho đến giờ phút này, chưa có gì đích xác chứng tỏ chị là người Việt Nam cả! Một người Phi Luật Tân cũng có thể như thế, Thái Lan, Đại Hàn, Lào hay Kampuchia thì cũng tương tự. Không có gì khác biệt lắm giữa những người da vàng khi họ cùng mặc âu phục như nhau Chẳng qua là tôi, từ ngày xa quê hương, sống giữa nước Mỹ mênh mông rộng lớn này, luôn luôn nhớ rằng mình là người Việt Nam, luôn luôn hãy còn mừng rỡ khi gặp được một người đồng hương lạc loài giữa rừng người tứ xứ, nên đã vội nghĩ rằng chị là người Việt Nam đó thôi Dầu sao thì cái bàn tay run lên bần bật và cái rùng mình chạy khắp cơ thể một người Việt Nam, chiều nay, cũng còn ám ảnh tôi lâu lắm. Tôi ý thức “cuộc chiến bất tận” của quê hương còn đeo đuổi tôi cho đến trọn đời, mãi kiếp. Giờ này đây và còn nữa về sau, có biết bao nhiêu người sẽ phải sống âm thầm một cuộc đời biệt lập, cô đơn, trốn tránh, với đôi bàn tay run rẩy như thế, chỉ vì đã trót một lần có dính líu đến một biến cố chính trị nào đó của quê hương? Cuộc chiến tranh này chưa giải quyết xong, nó còn tiếp diễn - nó thiên hình vạn trạng - từ bên nhà sang tận bên đây, thì còn chia rẽ, hận thù, nghi kỵ, oan khiên!

Gió mát lạnh thật dễ chịu Tôi đưa mặt ra, nghe mát lịm thấm căng da Tôi yêu đời, và muốn yêu thương tất cả mọi người tôi quen biết mười năm qua ở đây Những buổi họp mặt linh đình, đã cùng nhau cười nói vui vẻ, thân mật, cởi mở. Ước mơ thật giản dị, nhưng tôi biết rằng không dễ gì thực hiện. Một buổi chiều đi chợ Mỹ như chiều nay vậy mà đã có được ít nhiều thông cảm đầy ắp tình người, khiến cho tôi cảm thấy gió mát càng thêm mát, khiến cho tôi bản tính yêu đời càng thêm yêu đời.. đâu chỉ là trong một thoáng qua..?